

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ ІНСТИТУТ

Кафедра «Транспортні технології»

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ
З ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ
ВАНТАЖІВ І ПАСАЖИРІВ»
(ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ
НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ 6.070101 «ТРАНСПОРТНІ ТЕХНОЛОГІЇ
(АВТОМОБІЛЬНИЙ ТРАНСПОРТ)»
СПЕЦІАЛЬНОСТІ
«ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ І УПРАВЛІННЯ НА ТРАНСПОРТІ
(АВТОМОБІЛЬНОМУ)»)**

16/82 – 2012 – 03

Горлівка – 2012

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ ІНСТИТУТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»:
директор АДІ ДВНЗ «ДонНТУ»
М. М. Чальцев
« ____ » _____ 2012 р.

Кафедра «Транспортні технології»

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ
З ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ
ВАНТАЖІВ І ПАСАЖИРІВ»
(ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ
НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ 6.070101 «ТРАНСПОРТНІ ТЕХНОЛОГІЇ
(АВТОМОБІЛЬНИЙ ТРАНСПОРТ)»
СПЕЦІАЛЬНОСТІ
«ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ І УПРАВЛІННЯ НА ТРАНСПОРТІ
(АВТОМОБІЛЬНОМУ)»)**

16/82 – 2012 – 03

«РЕКОМЕНДОВАНО»
Навчально-методична комісія
факультету
«Транспортні технології»
Протокол № 4 від 20.12.2011 р.

«РЕКОМЕНДОВАНО»
Кафедра
«Транспортні технології»
Протокол № 5 від 20.12.2011 р.

Горлівка – 2012

УДК 656.13+656.039 (07)

Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Правове регулювання перевезень вантажів і пасажирів» (для студентів заочної форми навчання напряму підготовки 6.070101 «Транспортні технології (автомобільний транспорт)» спеціальності «Організація перевезень і управління на транспорті (автомобільному)») [Електронний ресурс] / Укладачі: А.В. Куниця, М.С. Виноградов. – Електрон. дані. – Горлівка: ДВНЗ «ДонНТУ» АДІ, 2012. – 1 електрон. опт. диск (CD-R); 12 см. – Систем. вимоги: Pentium; 32 RAM; WINDOWS 98/2000/NT/XP; MS Word 2000. – Назва з титул. екрану.

Наведено тематичний план дисципліни «Правове регулювання перевезень вантажів і пасажирів», перелік питань для контролю знань, порядок виконання та оформлення контрольної роботи, питання для виконання контрольної роботи та список рекомендованої літератури.

Укладачі: Куниця А.В., д.т.н., проф.
Виноградов М.С., к.т.н., доц.

Відповідальний за випуск: Куниця А.В., д.т.н., проф.

Рецензент: Селезньова Н.О., к.е.н.

© Державний вищий навчальний заклад
«Донецький національний технічний університет»
Автомобільно-дорожній інститут, 2012

ЗМІСТ

Загальні положення.....	4
1 Тематичний план.....	6
1.1 Лекційні заняття.....	6
1.2 Практичні заняття.....	9
2 Перелік питань для контролю знань.....	10
3 Контрольна робота і методичні вказівки до її виконання.....	12
3.1 Порядок виконання та оформлення контрольної роботи.....	12
3.2 Питання для виконання контрольної роботи.....	13
3.3 Практичні завдання для виконання контрольної роботи.....	17
Перелік посилань.....	30

Загальні положення

Утворення України та становлення її як демократичної, правової, соціальної держави стало результатом втілення багатотисячолітніх традицій державотворення українського народу. Подальший державний розвиток обумовлює необхідність удосконалення державної політики у сфері перевезень. Транспорт – найважливіша ланка у сфері економічних відносин, одна із провідних галузей матеріального виробництва. Він бере участь у створенні продукції та доставці її споживачам, здійснює зв'язок між виробництвом та споживанням, між різними галузями господарства, між країнами та регіонами. Без відносин у сфері перевезення був би неможливий сам процес сучасного виробництва, для якого необхідні зв'язки щодо постачання сировини і продукції.

Основною метою вивчення дисципліни «Правове регулювання перевезень вантажів і пасажирів» є ознайомлення студентів-заочників з правовими нормами, на базі яких здійснюються автомобільні перевезення вантажів і пасажирів в Україні.

Перевезення вантажів та пасажирів здійснюється транспортними підприємствами й іншими організаціями, для яких діяльність по наданню транспортних послуг є їхнім статутним завданням. У процесі цієї діяльності транспортні підприємства вступають із іншими нетранспортними підприємствами в різні транспортні відносини по перевезенню вантажів і пасажирів. Таким чином, першим завданням цієї дисципліни є вивчення основних положень правил перевезення вантажів і пасажирів. Необхідно також відзначити, що перевезення вантажів автомобільним транспортом здійснюється тільки при наявності правильно оформленої документації. Отже, другим завданням дисципліни є розгляд документації на перевезення вантажів і претензій, що виникають при виконанні транспортного процесу.

Завдання методичних вказівок полягає в тому, щоб надати допомогу студентам-заочникам в організації самостійної підготовки з дисципліни «Правове регулювання перевезень вантажів і пасажирів» і виконанні контрольної роботи.

Студенти заочної форми навчання напряму підготовки 6.070101 «Транспортні технології (автомобільний транспорт)» спеціальності «Організація перевезень і управління на транспорті (автомобільному)» вивчають дисципліну «Правове регулювання перевезень вантажів та пасажирів» у IX семестрі. Їм слід самостійно опрацювати матеріали оглядових лекцій, нормативно-правові акти та літературні джерела за питаннями кожної з тем, а також виконати одну контрольну роботу.

Під час екзаменаційної сесії студенти-заочники слухають лекції та виконують практичні заняття. Вивчення дисципліни закінчується контролем

знань (екзаменом).

Зі студентами цієї форми навчання передбачене проведення індивідуальних консультацій, які проводяться згідно з графіком, визначеним кафедрою.

Методичні вказівки складені відповідно до робочої навчальної програми напряму підготовки 6.070101 «Транспортні технології (автомобільний транспорт)» спеціальності «Організація перевезень і управління на транспорті (автомобільному)».

1 Тематичний план

1.1 Лекційні заняття

Теми і зміст лекцій з дисципліни «Правове регулювання перевезень вантажів і пасажирів» наведені у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Теми і зміст лекцій

№ п/п теми	Найменування теми	Обсяг лекцій, академ. годин	Обсяг самот. роботи, академ. годин	Літера-тура
1	2	3	4	5
1	Введення. Система правового регулювання перевезень вантажів та пасажирів. Система транспортних відносин. Структура Статуту автомобільного транспорту України. Основні групи правил перевезення вантажів. Тарифи та ДСТУ для регулювання питань перевезення вантажів.	1	8	1; 2, с. 25 – 27; 3, с. 110 – 164.
2	Правила перевезення вантажів Правила прийому вантажів до перевезення. Підготовка вантажу до перевезення. Правила навантаження й розвантаження вантажів. Правила видачі й переадресування вантажів.	1	18	2,с. 93 – 19; 4, с. 98 – 110; 5.

Продовження табл. 1.1

1	2	3	4	5
3	<p>Порядок організації перевезень вантажів у різних видах сполучення. Договори на виділення рухомого складу при міжміських перевезеннях. Взаємна відповідальність автотранспортних і транспортно-експедиційних підприємств при міжміських перевезеннях. Договори на централізоване завезення (вивіз) вантажу. Правове регулювання взаємин сторін при централізованому завезенні (вивозі) вантажу. Відповідальність сторін за договорами на централізоване завезення вантажів.</p>	1	14	2, с. 226 – 234, с. 245 – 252; 3, с. 143 – 148.
4	<p>Перевезення великовагових і великогабаритних вантажів автотранспортом. Поняття великогабаритних і великовагових транспортних засобів. Порядок видачі ДАІ дозволу на рух і узгодження маршрутів перевезень великогабаритних і великовагових вантажів автотранспортом. Узгодження проїзду великогабаритних і великовагових транспортних засобів із власниками автомобільних доріг. Порядок проведення контролю за перевезеннями великогабаритних і великовагових вантажів автотранспортом.</p>	1	14	6.

Продовження табл. 1.1

1	2	3	4	5
5	<p>Права, обов'язки й відповідальність учасників існуючих ланок транспортного процесу. Права й обов'язки автотранспортних підприємств, відправників вантажу й вантажоодержувачів. Поняття й форма майнової відповідальності. Підстави майнової відповідальності. Відповідальність за несхоронність перевезеного вантажу й затримку контейнерів. Відповідальність сторін за невиконання плану перевезень.</p>	1	10	2, с. 150-169, с. 121 – 136; 7.
6	<p>Транспортна документація для перевезення вантажів автомобільним транспортом. Типові форми єдиної первинної транспортної документації й їхнє застосування. Етапи заповнення форм єдиної транспортної документації.</p>	1	14	8, с. 62 – 79.
7	<p>Правове регулювання перевезень пасажирів. Послуги пасажирського автотранспорту загального користування. Документи на перевезення пасажирів автомобільним транспортом загального користування. Поняття договору про перевезення пасажирів. Форма договору пасажирського перевезення й порядок його висновку. Права та обов'язки пасажирського перевізника. Права та обов'язки пасажирів при користуванні автомобільним транспортом. Відповідальність сторін згідно договору про перевезення пасажирів.</p>	1	10	2, с. 173 – 184; 9.

Закінчення табл. 1.1

1	2	3	4	5
8	Розгляд претензій і оформлення документів. Поняття та значення претензійного порядку. Відносини, на які поширюється претензійний порядок. Обов'язкові вимоги до претензійного порядку. Суб'єкти претензійних відносин. Вимоги, які пропоновані до оформлення претензій. Строки пред'явлення претензій. Розгляд претензій перевізником. Стягнення заборгованості по визнаних претензіях. Порядок і строки пред'явлення претензій автомобільними підприємствами до відправників вантажу (вантажодержувачам). Стягнення автотранспортними підприємствами майнових санкцій у безперечному порядку.	1	16	1, с. 91 – 99; 2, с. 292 – 304; 3, с. 159 – 163.
Разом		8	104	

1.2 Практичні заняття

Мета проведення практичних занять – закріпити теоретичні знання, одержані у лекційному курсі.

Задача практичних занять – навчити студентів вирішувати правові задачі, які виникають у процесі виконання перевезень вантажів та пасажирів, юридично грамотно оформлювати транспортну документацію та використовувати правові норми і нормативні акти до вирішення задач.

В результаті виконання практичних занять студенти повинні вміти підготувати та скласти правову документацію.

Під час екзаменаційної сесії студент-заочник повинен виконати два практичних заняття. Звіти з практичних занять необхідно оформлювати в окремих зошитах. Перелік практичних занять, які необхідно оформити й виконати, представлені у таблиці 1.2. Зміст практичних занять наведено в окремих методичних вказівках [10].

Таблиця 1.2 – Перелік тем практичних занять

№ п/п	Найменування теми	Обсяг практичних занять, академ. годин	Обсяг самот. роботи, академ. годин
1.	Перевезення великовагових і великогабаритних вантажів.	2	4
2.	Транспортна документація для перевезення вантажів автомобільним транспортом.	2	4
Разом		4	8

2 Перелік питань для контролю знань

1. Система транспортних відносин.
  2. Структура Статуту автомобільного транспорту України.
  3. Основні групи правил перевезення вантажів.
  4. Тарифи та ДСТУ для регулювання питань перевезення вантажів.
  5. Обов'язок сторін з подачі перевізних засобів і пред'явленню вантажу до перевезення.
  6. Вимоги, які пропонувані до рухомого складу.
  7. Вимоги до водіїв автомобілів, що виконують перевезення вантажів.
- Утримання вантажно-розвантажувальних площадок і під'їзних колій.
8. Підготовка вантажу до перевезення. Маркування вантажу.
  9. Порядок виконання вантажно-розвантажувальних робіт.
  10. Строки навантаження й розвантаження вантажів.
  11. Порядок прийому водієм вантажу. Визначення ваги вантажу під час перевезення.
  12. Пломбування перевізних засобів під час перевезення вантажу.
- Оголошення цінності вантажу при автотранспортних перевезеннях.
13. Супровід вантажу у дорозі при автотранспортних перевезеннях.
  14. Переадресування вантажу при автотранспортних перевезеннях.
  15. Видача водієм вантажу в пункті призначення.
  16. Порядок видачі вантажу одержувачеві при автотранспортних перевезеннях.
  17. Договори про виділення рухомого складу при міжміських перевезеннях.

18. Взаємна відповідальність автотранспортних і транспортно-експедиційних підприємств при міжміських перевезеннях.

19. Договори на централізоване завезення (вивіз) вантажу.

20. Правове регулювання взаємин сторін при централізованому завезенні (вивозі) вантажу.

21. Відповідальність сторін за договорами на централізоване завезення вантажів.

22. Які транспортні засоби вважаються великогабаритними й великоваговими?

23. Порядок видачі ДАІ дозволів на рух великогабаритних і великовагових транспортних засобів.

24. Узгодження проїзду великогабаритних і великовагових транспортних засобів із власниками автомобільних доріг.

25. Перевірка транспортно-супровідних документів і дія працівників ДАІ при виявленні порушень.

26. Зміст дозволу на рух великогабаритних і великовагових транспортних засобів.

27. Інформація, яка є у письмовій заяві на одержання дозволу для перевезення великогабаритних і великовагових вантажів.

28. Перевірка габаритів великогабаритного транспортного засобу.

29. Перевірка позначення вантажу та сигналізації транспортного засобу, що виконує перевезення великогабаритного вантажу.

30. Основні права та обов'язки автотранспортних підприємств під час перевезення вантажів.

31. Права та обов'язки відправників вантажу й вантажоодержувачів під час перевезення вантажів.

32. Поняття майнової відповідальності.

33. Форми майнової відповідальності.

34. Підстави майнової відповідальності.

35. Відповідальність перевізника за несхоронність перевезеного вантажу.

36. Умови відповідальності, коли несхоронність вантажу викликане несправністю рухомого складу автомобільного транспорту.

37. Розмір відшкодування збитків при несхоронності вантажу.

38. Відповідальність за простій рухомого складу та затримку контейнерів.

39. Типові форми єдиної первинної транспортної документації й їхнє застосування.

40. Етапи заповнення подорожнього листа типової форми № 1.

41. Етапи заповнення подорожнього листа типової форми № 2.

42. Етапи заповнення товарно-транспортної накладної форми № 1 - ТН.

43. Яку інформацію повинна містити товарно-транспортна накладна форми № 1 - ТН?

44. Яку інформацію повинен містити подорожній лист вантажного автомобіля форми № 2?

45. Яку інформацію повинен містити талон замовника форми № 1 - ТЗ?

46. Послуги пасажирського автотранспорту загального користування.

47. Документи на перевезення пасажирів автомобільним транспортом загального користування.

48. Поняття договору про перевезення пасажирів. Форма договору пасажирського перевезення й порядок його висновку.

49. Права та обов'язки пасажирського перевізника.

50. Права та обов'язки пасажирів при користуванні автомобільним транспортом.

51. Відповідальність сторін за договором про перевезення пасажирів.

52. Поняття та значення претензійного порядку.

53. Відносини, на які поширюється претензійний порядок.

54. Обов'язкові вимоги до претензійного порядку

55. Суб'єкти претензійних відносин.

56. Вимоги, що пропонувані для оформлення претензій.

57. Строки пред'явлення претензій.

58. Розгляд претензій перевізником. Стягнення заборгованості за визнаними претензіями.

59. Порядок і строки пред'явлення претензій автомобільними підприємствами до відправників вантажу (вантажоодержувачам).

60. Стягнення автотранспортними підприємствами майнових санкцій у безперечному порядку.

3 Контрольна робота і методичні вказівки до її виконання

3.1 Порядок виконання та оформлення контрольної роботи

Виконання контрольної роботи є творчим процесом, що дозволяє поглибити й узагальнити знання, отримані при вивченні дисципліни «Правове регулювання перевезень вантажів і пасажирів», а також дозволить:

– закріпити теоретичний матеріал, використовуючи його при аналізі конкретних сучасних транспортних правовідносин під час перевезення вантажів і пасажирів;

– навчити студентів вирішувати правові завдання, що виникають у процесі виконання перевезень вантажів і пасажирів;

– надати студентам навички юридично грамотно скласти документацію, пов'язану з перевезенням вантажів і пасажирів;

– навчити студентів творчо використовувати правові норми й нормативні акти при виконанні контрольної роботи.

У процесі виконання контрольної роботи студенти заочної форми навчання повинні показати вміння аналізувати конкретні правові взаємини, що виникають під час перевезення вантажів та пасажирів, вирішувати правові ситуації, а також складати правову документацію для виконання перевезень.

Перш ніж приступати до виконання контрольної роботи, необхідно вивчити матеріал з дисципліни «Правове регулювання перевезень вантажів і пасажирів». Потім, маючи досить чітке подання про розділ дисципліни й після знайомства з кожним поставленим у завданні питанням, необхідно вивчити спеціальну літературу. Це дозволить дати відповіді на поставлені питання й виконати практичні завдання у контрольній роботі.

Контрольна робота складається з чотирьох пунктів, які включають: два теоретичних питання й два практичних завдання.

Робота виконується письмово на листах форми А4. Зміст питання (див. стор. 13 – 17) і практичного завдання (див. стор. 17 – 29) писати перед відповіддю на нього. Сторінки нумеруються. Наприкінці виконаної роботи студенти повинні навести список використаної літератури.

При виборі варіанта для виконання контрольної роботи студент користується таблицею 3.1 і шифром залікової книжки. Таблиця вибору завдання складається з горизонтальних і вертикальних граф, позначених цифрами від 0 до 9. У горизонтальній графі перебуває передостання цифра залікової книжки, а у вертикальній – остання цифра. На перетині цих граф перебувають номери двох питань і двох практичних завдань, на які потрібно дати письмову відповідь.

3.2 Питання для виконання контрольної роботи

1. У яких випадках АТП вправі не приймати вантаж для перевезення?
2. У яких випадках відправник вантажу вправі відмовитися від навантаження вантажу для перевезення?
3. У чому складається підготовка вантажу?
4. Ціль маркування вантажів.
5. У яких випадках АТП виконує вантажно-розвантажувальні роботи?
6. Хто зобов'язаний виконувати укладання й кріплення вантажу? Дії перевізника при виконанні цих операцій.
7. Що розуміють під використанням рухомого складу до повної місткості?
8. Способи визначення ваги вантажу під час перевезення.

Таблиця 3.1 – Варіанти завдання до контрольної роботи

		Передостання цифра шифру залікової книжки									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
Остання цифра шифру залікової книжки	1	1, 30, 100, 101	10, 31, 61, 120	2, 29, 99, 102	11, 32, 62, 119	3, 28, 98, 103	12, 33, 63, 118	4, 27, 97, 104	13, 34, 64, 117	5, 26, 96, 105	14, 35, 65, 116
	2	15, 36, 66, 106	6, 41, 95, 115,	16, 37, 67, 107	7, 42, 94, 114	17, 38, 68, 108	8, 43, 93, 113	18, 39, 69, 109	9, 44, 92, 112	19, 40, 70, 110	10, 45, 91, 111
	3	11, 46, 90, 111	20, 41, 71, 101	12, 48, 89, 112	21, 42, 72, 102	13, 47, 88, 113	22, 43, 73, 103	14, 48, 87, 114	23, 44, 74, 104	15, 49, 86, 115	24, 45, 75, 105
	4	25, 46, 76, 116	16, 50, 85, 106	26, 47, 77, 117	17, 51, 84, 107	27, 48, 78, 118	18, 52, 83, 108	28, 49, 79, 119	19, 53, 82, 109	29, 50, 80, 120	20, 54, 81, 110
	5	21, 55, 80, 120	30, 51, 81, 101	22, 56, 79, 119	9, 52, 82, 102	23, 57, 78, 118	8, 53, 83, 103	24, 58, 77, 117	7, 54, 84, 104	25, 59, 76, 116	6, 55, 85, 105
	6	5, 56, 75, 115	26, 56, 74, 106	4, 57, 73, 114	27, 57, 86, 107	3, 58, 72, 113	28, 58, 87, 108	2, 59, 71, 112	29, 59, 88, 109	1, 60, 70, 111	30, 60, 89, 110
	7	25, 60, 69, 110	1, 55, 90, 111	24, 59, 68, 109	2, 54, 91, 112	23, 58, 67, 108	3, 53, 92, 113	22, 57, 66, 107	4, 52, 93, 114	21, 56, 65, 106	5, 51, 94, 115
	8	6, 50, 95, 105	20, 50, 64, 116	7, 49, 96, 104	19, 54, 63, 117	8, 48, 97, 103	18, 53, 62, 118	7, 47, 98, 102	17, 52, 61, 119	10, 46, 99, 101	16, 51, 67, 120
	9	15, 50, 100, 110	11, 45, 68, 111	14, 49, 69, 112	12, 44, 70, 113	13, 48, 71, 114	13, 43, 72, 115	12, 47, 73, 116	14, 42, 74, 117	11, 45, 75, 118	15, 41, 76, 119
	0	16, 40, 77, 120	10, 44, 78, 109	17, 39, 79, 108	9, 43, 80, 107	18, 38, 81, 106	8, 42, 82, 105	19, 37, 83, 104	7, 41, 84, 103	20, 36, 85, 102	6, 40, 86, 101

9. Порядок визначення ваги вантажу.
10. У яких випадках вантаж приймається до перевезення в супроводі експедитора відправника вантажу? Показати на прикладах.
11. Що розуміють під доставкою вантажу в цілості й вчасно? Показати на прикладах.
12. Що розуміють під переадресуванням вантажу? Порядок виконання переадресування.
13. На прикладах показати при яких умовах вантажоодержувач може відмовитися від прийняття вантажу.
14. На прикладі показати оформлення видачі вантажу при несхоронному перевезенні.
15. Порядок видачі вантажу одержувачеві.
16. Міри безпеки при вантажно-розвантажувальних роботах.
17. Що розуміють під договором на виділення рухомого складу? Між ким він укладається?
18. Що розуміють під централізованими перевезеннями?
19. На прикладах показати форми майнової відповідальності.
20. У чому виражається протиправність поведження учасників транспортного процесу? Показати на прикладах.
21. Що розуміють під причинним зв'язком між протиправним поведженням і шкідливими наслідками, що виникли? Показати на прикладах.
22. У яких випадках застосовується змішана відповідальність, що впливає з перевезень вантажів?
23. У яких випадках провина перевізника в незбереженні вантажу передбачається? Показати на прикладах.
24. У яких випадках перевізник визнається невинним у незбереженні вантажу? Показати на прикладах.
25. Хто має право заповнювати подорожній лист на маршруті руху в міжнародному сполученні?
26. Хто має право заповнювати подорожній лист на маршруті руху в міжміському сполученні?
27. Порядок оформлення подорожнього листа типової форми № 1 для перевезення вантажу в міжнародному сполученні.
28. Порядок оформлення подорожнього листа типової форми № 2 для перевезення вантажу в міжміському сполученні.
29. Порядок оформлення талона замовника типової форми 1-ТЗ для виконання транспортних послуг.
30. У чому складається сувора звітність єдиної первинної транспортної документації?
31. Порядок оформлення товарно-транспортної накладної (№ 1-ТН) для перевезення вантажів товарного й нетоварного характеру.

32. Які вимоги пред'являються до оформлення претензій?
33. Документи, що підтверджують претензії у зв'язку із втратою вантажу.
34. Документи, що підтверджують претензії з приводу недостачі або ушкодження вантажу.
35. Що розуміють під комерційним актом?
36. Особи, що мають право висувати претензії?
37. Порядок розгляду претензій.
38. Що розуміють під стягненням заборгованості за визнаними претензіями у безперечному порядку? Показати на прикладі.
39. На прикладах розглянути відповідальність сторін згідно договору автомобільного перевезення пасажирів.
40. У яких випадках установлюється безперечний порядок стягнення штрафів з відправника вантажу й вантажоодержувача? Показати на прикладах.
41. Сторони договору перевезення пасажирів та багажу їх правовий статус.
42. Форма договору перевезення пасажирів та багажу.
43. Особливості правовідносин перевезення пасажирів та багажу.
44. Вимоги до технічного стану автобусів та вантажопасажирських автомобілів, які здійснюють перевезення пасажирів та багажу.
45. Особливості укладання договорів про організацію перевезень пасажирів та багажу автомобільним транспортом.
46. Загальна характеристика цивільно-правової відповідальності за порушення транспортних зобов'язань при перевезеннях.
47. Проведення контролю за перевезеннями пасажирів автобусами на території України.
48. Звільнення перевізника від відповідальності при перевезенні вантажу.
49. Дати правову характеристику відносин, що виникають на автомобільному транспорті.
50. Особливості відповідальності у договірних зобов'язаннях з перевезення вантажів автомобільним транспортом.
51. Строки доставки вантажів при міжміських перевезеннях.
52. Оплата за перевезення вантажів відповідно договору.
53. Правове значення товарно-транспортної накладної на автомобільному транспорті.
54. Припинення договорів перевезення вантажів автомобільним транспортом.
55. Умови відповідальності за договорами перевезення вантажів автомобільним транспортом.
56. Відповідальність за незбереження вантажів при перевезенні.

57. Відповідальність за прострочення доставки вантажів при перевезенні.

58. Відповідальність за простої автомобілів та невнесення платежів за надану послугу перевезення.

59. У чому виражаються взаємини транспортно-експедиційних і автотранспортних підприємств, пов'язані зі здійсненням міжміських перевезень?

60. Порядок укладання договору на виділення рухомого складу.

3.3 Практичні завдання для виконання контрольної роботи

61. Скласти акт про пошкодження перевезеного вантажу відповідно наступних даних: до магазину «СОМFY» (м. Горлівка) від торгово-промислової групи "Rainford" (м. Дніпропетровськ) надійшов вантаж – побутова техніка: холодильники – 20 од, газові плити – 18 од, мікрохвильові печі – 16 од, водонагрівачі – 10 од. Під час прийняття вантажу було виявлено, що 5 холодильників та 2 мікрохвильові печі пошкоджені на суму 18 356 грн.

62. Скласти проект договору на централізований вивіз вантажів автомобільним транспортом з залізничної станції відповідно наступних даних: на адресу Одеського Відділення залізниці повинен надійти вантаж – вугілля в обсязі 2 тис. т. Для доставки вугілля клієнтам «Відділення залізниці» укладає договір з АТП 11487 м. Одеса. При укладанні договору станція залізниці вимагала від АТП: подачу 10 автомобілів під одночасне завантаження; навантаження автомобілів повинне здійснюватися за прямим варіантом «вагон – автомобіль»; вивіз вугілля повинен виконуватися за графіком, узгодженим сторонами.

63. Скласти акт про зіпсовану продукцію відповідно наступних даних: Горлівський м'ясокомбінат «Щирий кум» замовив для перевезення 7 т яловичини та 3 т свинини для виготовлення ковбасних виробів. Доставлена продукція була зіпсована таким чином, що її неможливо було використати за прямим призначенням. Причиною цього стала комерційна несправність автомобіля-рефрижератора.

64. Скласти проект договору на централізоване завезення вантажів автомобільним транспортом у порт відповідно наступних даних: Миколаївський порт повинен прийняти від клієнтів вантаж в обсязі 80 тис. т за рік. Для доставки вантажів від клієнтів «Порт» укладає договір з АТП 12691 м. Миколаїв. При укладанні договору АТП 12691 вимагало від Миколаївського порту: приміщення для диспетчерського пункту; вивантаження автомобілів повинне здійснюватися здійснюватися за прямим варіантом «автомобіль – судно»; централізоване завезення вантажу повинне виконуватися за графіком, узгодженим сторонами.

65. Скласти акт про втрату частини перевезеного вантажу відповідно наступних даних: на адресу ТОВ «Зоря» згідно договору перевезення повинен надійти вантаж – риба копчена (код згідно з УКТ ЗЕД 0305 41 00 00) – 20 т. Вартість товару складає 160 000 грн. При перевірці замовником ваги вантажу, що надійшов, виявилась невідповідність між даними, вказаними у заявці на перевезення, та фактичною кількістю товару в розмірі 5 т, що перевищує встановлені договором припустимі втрати.

66. Скласти проект договору на централізоване завезення вантажів автомобільним транспортом в аеропорт відповідно наступних даних: на адресу аеропорта Бориспіль (м. Київ) повинен надійти вантаж – обладнання для клієнтів в обсязі 40 т. Для доставки обладнання клієнтам «Аеропорт» укладає договір з АТП 14779 м. Київ. При укладанні договору «Аеропорт» вимагав від АТП: подачу 5 автомобілів під одночасне завантаження; навантаження автомобілів повинне здійснюватися здійснюватися за прямим варіантом «літак – автомобіль»; вивіз обладнання повинен виконуватися за графіком, узгодженим сторонами.

67. Скласти дозвіл на рух великогабаритного транспортного засобу IVECO-STRALIS E5 MEGA (державний номер ВС 02-14 КА) з габаритними параметрами: довжина – 23 м, ширина – 2,5 м, висота – 4,5 м, загальна маса автопоїзда з вантажем – 34,5 т, навантаження на найбільш навантажену вісь – 19,6 т за маршрутом Львів – Умань. Організація перевезення здійснюється фірмою «Консул» м. Львів, телефон 32 – 32 – 25 – 13.

68. Скласти лист-заявку на одержання дозволу на рух великогабаритного (великовагового) транспортного засобу КамАЗ 54112 (державний номер ВО 30-14 ТА) з габаритними параметрами: довжина – 23 м, ширина – 2,5 м, висота – 4,5 м, загальна маса автопоїзда з вантажем – 34,4 т, навантаження на найбільш навантажену вісь – 19,6 т на маршруті Кіровоград – Умань – Гайсин – Немирів – Винниця – Хмельницький – Волочиськ – Тернопіль, довжина маршруту – 517 км, вантаж – великогабаритне устаткування. Перевізник – АТП 11458, м. Кіровоград (телефон 52 – 21 – 54 – 71).

69. Скласти угоду на рух великогабаритного транспортного засобу МАЗ-544008-060 з габаритами: довжина – 20 м, ширина – 3,0 м, висота – 4,7 м, загальна маса – 28 т, навантаження на найбільш навантажену вісь – 11,5 т за маршрутом Полтава – Запоріжжя.

70. Скласти акт про порушення правил оплати за проїзд на маршруті Лубни – Харків автопоїзда КамАЗ – 54112 (державний номер ВІ 29-03 СН) з габаритами: довжина – 24 м, ширина – 2,9 м, висота – 4,5 м, загальна маса автопоїзда – 32 т, максимальне навантаження на найбільш навантажену вісь – 15,9 т. Місце затримки м. Полтава, А/Д М-19.

71. Скласти дозвіл на рух великогабаритного транспортного засобу DAF XF 95-430 (державний номер СВ 08-32 АМ) з габаритами: довжина –

22 м, ширина – 2,6 м, висота – 4,4 м, загальна маса автопоїзда з вантажем – 36,5 т, навантаження на найбільш навантажену вісь – 10,5 т за маршрутом Прилуки – Луганськ. Організація перевезення здійснюється фірмою «Гранд» м. Прилуки, телефон 4637 – 3 – 05 – 76.

72. Скласти лист-заявку на одержання дозволу на рух великогабаритного (великовагового) транспортного засобу DAF XF 95-430 (державний номер СА 20-11 ОІ) з габаритними параметрами: довжина – 25 м, ширина – 2,65 м, висота – 4,5 м, загальна маса автопоїзда з вантажем – 35 т, навантаження на найбільш навантажену вісь – 20 т за маршрутом Черкаси – Золотоноша – Лубни – Хорол – Полтава – Валки – Харків, довжина маршруту – 400 км, вантаж – великогабаритне устаткування. Перевізник – АТП 11274, м. Черкаси (телефон 47 – 38 – 22 – 55).

73. Скласти угоду на рух великогабаритного транспортного засобу IVECO-AS440S42 з габаритами: довжина – 25 м, ширина – 3,7 м, висота – 4,7 м, загальна маса – 32 т, навантаження на найбільш навантажену вісь – 13,5 т на маршруті Конотоп – Харків.

74. Скласти акт про порушення правил оплати за проїзд за маршрутом Полтава – Павлоград автопоїзда SCANIA-R420L Manual+Retarder (державний номер ВІ 29-03 СН) з габаритами: довжина – 25 м, ширина – 3,1 м, висота – 4,5 м, загальна маса автопоїзда – 31 т, максимальне навантаження на найбільш навантажену вісь – 18,7 т. Місце затримки м. Дніпропетровськ, А/Д М-2.

75. Скласти дозвіл на рух великогабаритного транспортного засобу КамАЗ 65225-014-22 (державний номер АХ 95-16 АК) з габаритами: довжина – 22 м, ширина – 2,5 м, висота – 4,6 м, загальна маса автопоїзда з вантажем – 38,2 т, навантаження на найбільш навантажену вісь – 19,3 т по маршруту Харків – Черкаси. Організація перевезення здійснюється фірмою «Корона» м. Харків, телефон 57 – 63 – 42 – 51.

76. Скласти лист-заявку на одержання дозволу на рух великогабаритного (великовагового) транспортного засобу SCANIA-R420L Manual+Retarder (державний номер АН 77-33 КК) з габаритними параметрами: довжина – 22 м, ширина – 2,7 м, висота – 4,5 м, загальна маса автопоїзда з вантажем – 40 т, навантаження на найбільш навантажену вісь – 19,6 т за маршрутом Горлівка – Ясинувата – Донецьк – Волноваха – Маріуполь – Бердянськ – Мелітополь – Каховка, довжина маршруту – 530 км, вантаж – будівельний кран. Перевізник – АТП 15647 Горлівка (телефон 06242 – 54 – 36 – 17).

77. Скласти угоду на рух великогабаритного транспортного засобу МАЗ-642208-230 з габаритами: довжина – 25 м, ширина – 3,1 м, висота – 4,6 м, загальна маса – 29 т, навантаження на найбільш навантажену вісь – 11,5 т за маршрутом Хмельницький – Київ.

78. Скласти акт про порушення правил оплати за проїзд за

маршрутом Ужгород – Львів автопоїзда DAF-XF95-480 Superspace (державний номер АО 29-03 СН) з габаритами: довжина – 25 м, ширина – 3,1 м, висота – 4,5 м, загальна маса автопоїзда – 36 т, максимальне навантаження на найбільш навантажену вісь – 17,7 т. Місце затримки м. Мукачеве, А/Д М-17.

79. Заповнити подорожній лист вантажного автомобіля (типова форма № 2) відповідно наступних даних: вантажовідправник (A_1) – цементний завод; вантажоодержувач (B_1) – БМУ № 1; найменування вантажу – цемент; вид пакування – мішок; марка автомобіля, держ. № – КамАЗ-5320, АН 52-14 ВА; вантажопідйомність автомобіля – 8 т; час виїзду з АТП – 7:00 годин; обсяг перевезень – 16 т; час на навантаження першої тони вантажу – 12 хвилин; час на навантаження кожної наступної тони вантажу – 2 хвилини; вид пального – дизельне топливо; швидкість технічна – 25 км/год; витрати дизельного палива – 25 л/100 км; відстані: між АТП і A_1 – 2 км, A_1 і B_1 – 30 км, B_1 і АТП – 35 км; показання спідометру початкові – 16000.

80. Заповнити товарно-транспортну накладну (типова форма № 1 – ТН) відповідно наступних даних: вантажовідправник (A_1) – цементний завод; вантажоодержувач (B_1) – БМУ № 1; найменування вантажу – цемент; вид пакування – пакет; марка автомобіля, держ. № – КамАЗ-5320, АН 52-14 ВА; вантажопідйомність автомобіля – 8 т; час виїзду з АТП – 7:00 годин; обсяг перевезень – 16 т; час на навантаження першої тони вантажу – 12 хвилин; час на навантаження кожної наступної тони вантажу – 2 хвилини; час на заїзд в кожний проміжний пункт розвантаження – 9 хвилин; швидкість технічна – 25 км/год; витрати дизельного палива – 25 л/100 км; відстані: між A_1 і B_1 – 4 км, B_1 і B_2 – 5 км, B_2 і B_3 – 5, B_3 і A_1 – 4 км; показання спідометру початкові – 16000; нульовий пробіг ($I_0^1 = I_0^2$) – 5 км.

81. Заповнити талон замовника (типова форма 1-ТЗ). Вихідні дані прийняти самостійно.

82. Заповнити подорожній лист вантажного автомобіля (типова форма № 2) відповідно наступних даних: вантажовідправник (A_1) – хлібокомбінат; вантажоодержувач (B_1) – магазин № 1; найменування вантажу – борошно; вид пакування – мішок; марка автомобіля, держ. № – ГАЗ-53А, АН 17-85 НА; вантажопідйомність автомобіля – 4 т; час виїзду з АТП – 7:00 годин; обсяг перевезень – 8 т; час на навантаження першої тони вантажу – 12 хвилин; час на навантаження кожної наступної тони вантажу – 2 хвилини; видано пального – бензин; швидкість технічна – 25 км/год; витрати палива – 25 л/100 км; відстані: між АТП і A_1 – 4 км, A_1 і B_1 – 20 км, B_1 і АТП – 15 км; показання спідометру початкові – 17000.

83. Заповнити товарно-транспортну накладну (типова форма № 1-ТН) відповідно наступних даних: вантажовідправник (A_1) – цементний завод; вантажоодержувач (B_1) – БМУ № 1; найменування вантажу – цемент; вид пакування – мішок; марка автомобіля, держ. № – ГАЗ-САЗ 53А, АН 52-14

ВА; вантажопідйомність автомобіля – 8 т; час виїзду з АТП – 7:00 годин; обсяг перевезень – 16 т; час на навантаження першої тони вантажу – 12 хвилин; час на навантаження кожної наступної тони вантажу – 2 хвилини; час на заїзд в кожний проміжний пункт розвантаження – 9 хвилин; швидкість технічна – 25 км/год; витрати палива – 28 л/100 км; відстані: між А₁ і Б₁ – 5 км, Б₁ і Б₂ – 4 км, Б₂ і Б₃ – 4, Б₃ і А₁ – 5 км; показання спідометру початкові – 16000; нульовий пробіг ($l_0^1 = l_0^2$) – АТП знаходиться на території підприємства.

84. Заповнити подорожній лист вантажного автомобіля (типова форма № 2) відповідно наступних даних: вантажовідправник (А₁) – цегельний завод; вантажоодержувач (Б₁) – БМУ № 1; найменування вантажу – цегла; вид пакування – піддон; марка автомобіля, держ. № – МАЗ-5335, АН 28-77 НА; вантажопідйомність автомобіля – 8 т; час виїзду з АТП – 7:00 годин; обсяг перевезень – 16 т; час на навантаження першої тони вантажу – 12 хвилин; час на навантаження кожної наступної тони вантажу – 2 хвилини; вид пального – дизельне топливо; швидкість технічна – 25 км/год; витрати дизельного палива – 23 л/100 км; відстані: між АТП і А₁ – 5 км, А₁ і Б₁ – 30 км, Б₁ і АТП – 25 км; показання спідометру початкові – 18000.

85. Заповнити товарно-транспортну накладну (типова форма № 1-ТН) відповідно наступних даних: вантажовідправник (А₁) – цементний завод; вантажоодержувач (Б₁) – БМУ № 1; найменування вантажу – цемент; вид пакування – мішок; марка автомобіля, держ. № – МАЗ-5335, АН 52-14 ВА; вантажопідйомність автомобіля – 8 т; час виїзду з АТП – 7:00 годин; обсяг перевезень – 16 т; час на навантаження першої тони вантажу – 12 хвилин; час на навантаження кожної наступної тони вантажу – 2 хвилини; час на заїзд в кожний проміжний пункт розвантаження – 9 хвилин; швидкість технічна – 25 км/год; витрати дизельного палива – 23 л/100 км; відстані: між А₁ і Б₁ – 3 км, Б₁ і Б₂ – 3 км, Б₂ і Б₃ – 4 км, Б₃ і А₁ – 4 км; показання спідометру початкові – 16000; нульовий пробіг ($l_0^1 = l_0^2$) – 3 км.

86. Скласти проект договору на перевезення пасажирів автомобільним транспортом відповідно наступних даних: ВАТ «Горлівське АТП» в особі директора Ключова С.І. здійснює перевезення пасажирів на міському автобусному маршруті загального користування № 27 «вул. Герцена – вул. 40 років України» з 5.30 години до 20.00 години щоденно. Для перевезення пасажирів використовуються автобуси марки МАЗ-103 у кількості 10 одиниць.

87. Заповнити дорожній лист для здійснення регулярних міських автобусних перевезень відповідно наступних даних: маршрут – № 1; марка автобусу – ЛАЗ-695-Н; місткість автобусу – 67 пасажирів; час виїзду з АТП – 6:00; кількість фактично виконаних рейсів – 12; кількість рейсів згідно графіка – 13; тривалість рейсу – 40 хвилин; тривалість обідньої перерви – 1 година; коефіцієнт змінності – 2,85; коефіцієнт наповнення

салону автобусу – 0,5; середня довжина поїздки пасажира – 5,5 км; довжина маршруту – 14,5 км; показання спідометру початкові – 12000; нульовий пробіг ($l_0^1 = l_0^2$) – 2 км.

88. Скласти проект договору на перевезення пасажирів автомобільним транспортом відповідно наступних даних: ПП «Комаров В. Ф.» в особі директора ПП «Комаров В. Ф.» Комишевої В. О. здійснює перевезення пасажирів на міському автобусному маршруті загального користування № 89 «Автовокзал – селище Гурти» з 6.00 години до 20.00 години щоденно. Для перевезення пасажирів використовуються автобуси марки ЛАЗ-695-НГ у кількості 2 одиниць.

89. Заповнити дорожній лист для здійснення регулярних міських автобусних перевезень відповідно наступних даних: маршрут – № 3; марка автобусу – ГАЗ-32213; місткість автобусу – 15 пасажирів; час виїзду з АТП – 6:00; кількість фактично виконаних рейсів – 10; кількість рейсів згідно графіка – 11; тривалість рейсу – 60 хвилин; тривалість обідньої перерви – 1 година; коефіцієнт змінності – 2,85; коефіцієнт наповнення салону автобусу – 0,5; середня довжина поїздки пасажира – 6,5 км; довжина маршруту – 15,5 км; показання спідометру початкові – 14000; нульовий пробіг ($l_0^1 = l_0^2$) – 2,5 км.

90. Скласти проект договору на перевезення пасажирів автомобільним транспортом відповідно наступних даних: ПП «Браславець Д. С.» в особі директора Браславця Д. С. здійснює перевезення пасажирів на міському автобусному маршруті загального користування № 5а «вул. Герцена – с. Гурти» з 7.00 години до 17.00 години щосуботи та щонеділі. Для перевезення пасажирів використовуються автобуси марки МАЗ-103 у кількості 2 одиниць.

91. Заповнити дорожній лист для здійснення регулярних міських автобусних перевезень відповідно наступних даних: маршрут – № 4; марка автобусу – ПАЗ-672; місткість автобусу – 37 пасажирів; час виїзду з АТП – 6:00; кількість фактично виконаних рейсів – 10; кількість рейсів згідно графіка – 14; тривалість рейсу – 45 хвилин; тривалість обідньої перерви – 1 година; коефіцієнт змінності – 2,85; коефіцієнт наповнення салону автобусу – 0,5; середня довжина поїздки пасажира – 4,5 км; довжина маршруту – 16,5 км; показання спідометру початкові – 16000; нульовий пробіг ($l_0^1 = l_0^2$) – 3 км.

92. Скласти претензію щодо відшкодування збитків і сплату неустойки у зв'язку з недостачею й поставкою неякісної продукції (товару). Вихідні дані прийняти самостійно.

93. Скласти претензію щодо стягнення штрафу та збитків за постачання немаркованої продукції, а також продукції (товару) без тари або в неналежній тарі (упаковці). Вихідні дані прийняти самостійно.

94. Скласти претензію щодо сплати вартості забракованої продукції

(товарів), штрафу і збитків. Вихідні дані прийняти самостійно.

95. Скласти претензію щодо сплати штрафу за прострочку повернення (неповернення) тари. Вихідні дані прийняти самостійно.

96. Скласти претензію у зв'язку з втратою вантажу. Вихідні дані прийняти самостійно.

97. Скласти претензію щодо сплати неустойки за прострочення доставки вантажу. Вихідні дані прийняти самостійно.

98. Скласти претензію щодо стягнення вартості вантажу у зв'язку з його недостачею при централізованій доставці. Вихідні дані прийняти самостійно.

99. Скласти претензію щодо стягнення вартості вантажу у зв'язку з його пошкодженням. Вихідні дані прийняти самостійно.

100. Скласти відповідь на пред'явлену претензію. Вихідні дані прийняти самостійно.

101. АТП вивантажило Луганській обласній торговельній базі контейнер тканини без перевірки, оскільки він прибув у справному стані, з неушкодженими пломбами відправника вантажу. При розкритті на складі була виявлена недостача трьох шматків тканини на суму 2144 грн. Слідством було встановлено, що пломба контейнера після первісного накладення на ній відбитків пломбировочними лещатами знімалася, і була навішена вдруге. Але претензію вантажоодержувача АТП не розглянуло, по суті у зв'язку з недодачк до неї комерційного акту або скарги на відмову АТП скласти цей акт.

Хто повинен відповідати за недостачу вантажу? Яке рішення повинен винести арбітражний суд?

102. На адресу Київського об'єднання «Промтовари» надійшли два автомобіля прального порошку, при видачі якого була виявлена недостача на суму 821 грн. На недостачу був складений комерційний акт, з якого видно, що відбитки на пломбі одного з автомобілів незрозумілі. Тому не виключалася можливість доступу до вантажу під час перевезення. Перевізник акт не підписав, мотивуючи тим, що такий відбиток на пломбі встановлений відправником вантажу.

Як вирішити дану справу?

103. На адресу торгово-закупівельної бази надійшов виноград із простроченням у доставці на три доби, в автомобілі під пломбою. При вивантаженні були встановлені недостача й часткове псування вантажу. Експертиза дала висновок, що причиною псування послужило відвантаження винограду різного ступеня зрілості із частковою гнилизною. Збільшенню псування сприяло прострочення в доставці. Оскільки база

рахунок відправника вантажу оплатила з урахуванням вартості тільки фактично отриманого доброякісного винограду, вона відправила документи (комерційний акт і накладну) відправникові вантажу – садвинсовхозу. Відправник вантажу пред'явив до перевізника претензію про сплату вартості відсутнього й зіпсованого винограду на суму 11 502 грн.

Як вирішити справу?

104. Козлов відправив багаж, оголосивши його цінність. При одержанні багажу, який прибув на станцію призначення було встановлено, що замість відправлених Козловим речей в упаковці виявилися нікому не потрібні предмети. Ця обставина була засвідчена комерційним актом, складеним на станції призначення. Козлов пред'явив до залізниці позов про стягнення фактичної вартості втраченого багажу. При цьому він пред'явив товарний чек, відповідно до якого, дійсна вартість втрачених речей рівно у два рази перевищувала зазначену Козловим цінність багажу.

У якому розмірі залізниця відповідає за втрату вантажу й багажу? Чи зміниться рішення, якщо багаж зданий Козловим без оголошення цінності? До якої дороги (відправлення або призначення) пред'являється вимога про відшкодування вартості втраченого вантажу й багажу?

105. 20 червня завод «Маяк» позивав проти АТП про стягнення штрафу за невиконання прийнятих заявок на перевезення вантажів у лютому й березні й відшкодуванні збитків, понесених заводом у вигляді неустойки, сплаченої заводом покупцем за прострочення поставки продукції через неподання АТП автомобілів.

АТП висунуло наступні заперечення:

– відносно стягнення штрафу за невиконання правил перевезень позивачем порушений претензійний порядок. Розрахунок за належними сумами штрафів був поданий: за лютий – 6 березня, а за березень – 12 квітня. Перед позивачем була заявлена тільки 20 травня, тобто із пропуском установленого строку, у зв'язку з чим вона була повернута позивачеві без розгляду;

– стягнення інших сум не передбачене САТ, тому що вони являють собою вимоги про відшкодування збитків понесених позивачем за своїми обов'язками.

Завод наполягав на задоволенні своїх вимог, заявляючи, що чинне законодавство не встановлює строку для пред'явлення претензій, а понесені їм збитки є слідством невиконання АТП прийнятих заявок на перевезення вантажів.

Хто правий у цій суперечці і як варто вирішити справу?

106. Новокузнецький металургійний завод пред'явив до АТП позов

про стягнення штрафу за прострочення в доставці вантажу й збитків – вартості частково втраченого вантажу. АТП відхилило вимоги позивача на підставі того, що прострочення в доставці вантажу відбулися через стихійну подію (замети, сильні морози), внаслідок чого була перерва у русі на дорозі. Що ж стосується незалишеного вантажу, то він не втрачений, а виданий у дорозі Ступинському заводу металовиробів, з яким позивачеві варто зробити всі розрахунки. Завод наполягав на задоволенні своїх вимог, указуючи, що заперечення відповідача не можуть бути прийняті до уваги тому, що:

– вантаж був прийнятий до перевезення в жовтні. Строк його доставки минав також у жовтні, а в зазначений період ніяких явищ стихійного характеру, через які була би перерва в русі на автомобільній дорозі, не було. Морози й замети мали місце в листопаді, наприкінці якого і був доставлений вантаж;

– АТП не представила доказів переадресування вантажу, тому вона повинна відповідати за втрату вантажу.

Чи підлягає вимога заводу задоволенню?

107. Скворцов придбав у м. Донецьку меблевий гарнітур і у фабричному упакуванні відправив його автомобілем Донецького АТП за накладною в м. Харків, одержавши на руки вантажну квитанцію. Прийшовши за одержанням вантажу, Скворцов виявив, що решетування гарнітура ушкоджене, скло серванта розбито, його стінки потерті, а з 6 стільців бракує двох. Скворцов від одержання гарнітура відмовився й зажадав відшкодувати його вартість. АТП відмовило в задоволенні вимог Скворцова, вказавши у відповіді, що вантаж прибув у справному автомобілі, за справними пломбами відправника вантажу, до якого йому й варто звернутися зі своєю претензією. Скворцов позивав проти Донецького АТП про стягнення вартості гарнітура.

Чи підлягає позов Скворцова задоволенню? Якщо так, то в якому розмірі? Який порядок пред'явлення вимог до АТП, що впливають з незбереження перевезених вантажів?

108. Седов І. І. купив квиток в автобус із твердими місцями, який їде по маршруту Луганськ – Донецьк. При посадці в автобус він виявив, що його місце зайняте іншим пасажиром, що мав на руках квиток на це ж місце. Седов І. І. попросив водія звільнити його місце або надати інше. У зв'язку з тим, що всі місця в автобусі були зайняті, водій запропонував Седову І. І. пройти до диспетчера для вирішення цього питання. Диспетчер запропонував інший рейс в автобусі з м'якими місцями, який виїздив у більш пізніший час. Але диспетчер запропонував при цьому сплатити різницю у вартості квитків. Седов І. І. від оплати різниці у вартості квитків відмовився.

Хто правий у цій суперечці? Відповідь обґрунтувати.

109. Холодокомбінат звернувся з позовом до перевізника – АТП 11482 і до постачальника – м'ясокомбінату про стягнення з належного відповідача вартості відсутнього м'яса. Вантаж прибув у справному рефрижераторі, але без пломби відправника вантажу. При його розкритті виявилось, що рефрижератор завантажений до повної місткості, і відсутньої кількості вантажу вміститися не могло. М'ясо порізів і інших ушкоджень не мали. Ці обставини були підтверджені експедиторами м'ясокомбінату й відбиті в комерційному акті.

Хто повинен відповідати за недостачу вантажу? Чи зміниться рішення, якщо рефрижератор, завантажений відправником, прибув у пункт призначення в справному стані й з його пломбами? Відповіді обґрунтувати.

110. ЗАТ «Силует» позивало проти АТП про стягнення збитків, що виникли від уцінки ушкодженого вантажу, який перевозився в контейнері й прибув у пункт призначення зі слідами подмочки. Заявлену позивачами претензію АТП відхилило, посилаючись на провину відправника вантажу, який завантажив вантаж у технічно несправний контейнер, що мав у даху розбіжність зварених швів. Все це було відбито в комерційному акті. ЗАТ «Силует» наполягало на задоволенні позову. При цьому вказувало, що відповідальність за псування вантажу повинна бути покладена на АТП тому, що зазначені дефекти контейнера відправник вантажу не міг помітити при завантаженні вантажу, оскільки вони були виявлені тільки при штучному висвітленні в темряві.

Чи підлягає позов ЗАТ «Силует» задоволенню? Відповідь обґрунтувати.

111. Під час перевезення напівшерстяного полотна з Донецька у Костянтинівку автомобілем транспортного підприємства № 5 у дорозі виникла пожежа автомобіля. У результаті цього частина вантажу була втрачена, а полотно, що залишилося, було ушкоджено. Заявлену претензію, а згодом і позов про відшкодування вартості втраченого й ушкодженого вантажу автопідприємство відхилило. Відповідач посилався на непридатність автомобіля для перевезення зазначеного вантажу. Несправності в комерційному відношенні повинен визначати вантажовідправник. Автомобіль був наданий позивачеві для перевезення встаткування у Донецьку, а не для перевезення напівшерстяного полотна, яким був завантажений автомобіль при зворотньому проходженні. Такий вантаж, як полотно, повинне перевозитися в спеціальному автомобілі. При розгляді справи, з'ясувалося, що причиною пожежі з'явилася технічна несправність автомобіля – при швидкості руху 60 – 65 км/год відчипився карданний вал, що вдарив у бензобак, пробив його, від чого виникла пожежа автомобіля.

Яке рішення повинен винести господарський суд? Відповідь обґрунтувати.

112. Чернігівський завод «Реостат» відвантажив на адресу заводу «Мотор» електромотори для порталних кранів. Вантаж прибув із простроченням на три дні. Із-за несвоечасної доставки моторів завод не виконав свої зобов'язання у поставці кранів Маріупольському порту й сплатив останньому неустойку за порушення строків виконання договорів. У зв'язку з цим, завод «Мотор» пред'явив автоперевізнику позов про стягнення з автопідприємства штрафу за прострочення доставки вантажу (електромоторів) і відшкодуванні понесених їм з вини перевізника збитків, які викликані сплатою неустойки покупцеві за несвоечасну поставку кранів і штрафу Азовському пароплавству за непред'явлення вантажу (кранів) до перевезення.

Чи підлягає задоволенню вимоги заводу? Відповідь обґрунтувати.

113. Пасажир Мухін К. Д. спізнився на автобус на 30 хвилин. Звернувшись у касу автовокзалу, він зажадав повернення вартості квитка в повному розмірі, пояснивши, що спізнився на автобус через несправність автобуса, що підвозив його до автовокзалу. Отже, провини Мухіна К. Д. немає, а є провина автобусного підприємства. Касир відмовив у задоволенні вимоги Мухіна К. Д.

Чи підлягає вимога Мухіна К. Д. задоволенню? Чи зміниться рішення, якщо Мухін К. Д. зажадав повернення вартості квитка через 2 дні після відходу автобусу, представивши довідку, що ці дні він перебував у лікарні з приводу серцевого приступу? Відповідь обґрунтувати.

114. Донецьке АТП за договором із фабрикою здійснювала перевезення вантажу з бази (м. Донецьк) у м. Львів. АТП повідомила вантажоодержувача про прибуття на його адресу вантажу відповідно до досягнутої раніше домовленості, за телефоном, що вантаж буде 17 травня 2011 р. Вантаж на адресу вантажоодержувача прибув 18 травня 2011 р. на 10 автомобілях. Фабрика протягом доби не розвантажувала автомобілі, у результаті чого, виникли утруднення з вивантаженням інших вантажів, що прибувають від інших відправників вантажу. Донецьке АТП зажадало сплату за зберігання вантажів у п'ятикратному розмірі, а штраф за простій автомобілів – у дворазовому розмірі. Вантажоодержувач заперечував проти такої вимоги, заявивши, що Донецьке АТП порушило строки поставки вантажу. Крім того, фабрика звернулася із проханням про зменшення розміру плати за зберігання вантажу в господарський суд при Львівському міськвиконкомі.

Яке рішення винесе господарський суд у даній суперечці?

115. Районне об'єднання «Сільгосптехніка» звернулося в господарський суд з позовом до управління АТП про стягнення вартості двох верстатів, що не прибули в пункт призначення. Втрата двох верстатів з 48, зданих до перевезення автомобільним транспортом, підтверджується комерційним актом. Заперечуючи проти позову, АТП послалося на практичну неможливість розкрадання вантажу у дорозі через його велику вагу.

Як варто оцінити довід відповідача й вирішити суперечку?

116. Колгосп здав для перевезення автомобільним транспортом п'ять місць вантажу (майно загиблого колгоспника для пересилання рідним) з оголошеною цінністю у 2500 грн. У процесі перевезення упаковка одного місця порушилася і вантаж випав. Водій автомобіля заїхав у найближче відділення міліції й попросив скласти акт про те, що скоїлося. В акті, підписаним двома працівниками міліції й водієм, були перераховані найменування речей і зазначена їхня приблизна вартість (більше 3000 грн). Після цього упакування було виправлено. При подальшому проходженні це місце вантажу було викрадено за недоглядом водія. Колгосп зажадав відшкодувати вартість втраченого місця – 2500 грн. і повернути провізну плату. До заяви був прикладений акт, складена в міліції. Перевізник погодився сплатити тільки 500 грн – одну п'яту оголошеної цінності вантажу. Колгосп звернувся в суд. На питання судді до представника колгоспу, чому була занижена оголошена вартість речей при здачі його до перевезення, останній відповів, що це було зроблено з метою зменшення транспортних видатків.

У яких межах наступає відповідальність за втрату вантажу, зданого до перевезення з оголошеною цінністю? Як вирішити дану справу?

117. За договором централізованого перевезення вантажів між Донецьким АТП і Донецькою торговельною базою було відправлено 300 одиниць дефіцитних металовиробів на адресу магазину «Господарські товари» (м. Чернігів). До зазначеного в договорі строку, 6 травня, вантаж до місця призначення не прибув. Відправник вантажу, вважаючи, що вантаж втрачений, 17 травня пред'явив до перевізника вимогу про відшкодування вартості вантажу. Донецьке АТП спочатку відхилило цю вимогу, заявивши, що вантаж розшукується й пізніше буде доставлений одержувачеві. Однак вантаж знайдений не був, і 11 червня АТП задовольнило вимогу вантажоодержувача. 16 червня стало відомо, що вантаж був помилково виданий іншому магазину, і перевізник запропонував вантажоодержувачеві отримати його. Але останній відмовився від одержання вантажу й повернення отриманих за нього сум, пославшись на те, що магазин закривається на капітальний ремонт.

Чи вправі одержувач відмовитися від одержання вантажу при зазначених обставинах? Відповідь обґрунтувати.

118. Лісоучасток 29 грудня відвантажив автомобіль ЗІЛ-130 100 ялинок для підприємства. Ялинки були призначені для продажу до нового року. Однак АТП доставило їхньому одержувачеві лише 1 січня наступного року, коли вони втратили всяку цінність. Підприємство пред'явило претензію, а потім і позов до управління АТП про відшкодування 5000 грн збитків у зв'язку із простроченням доставки вантажу. Управління АТП претензію, а потім і позов не визнало.

Чи вправі підприємство вимагати відшкодування збитків? Відповідь обґрунтувати.

119. Металургійний завод пред'явив автопідприємству позов про стягнення 2000 грн штрафу за прострочення в доставці вантажу. АТП позов не визнало, указавши, у числі інших заперечень, на те, що позивач звернувся з позовом у господарський суд до закінчення тримісячного строку, встановленого для розгляду претензій, що виникли з перевезень в автомобільному сполученні. У процесі розгляду суперечки у господарському суді встановлено, що завод звернувся до перевізника із претензією, але не одержав на неї відповіді.

Чи порушений претензійний порядок розгляду суперечки? Як вирішити суперечку?

120. Садівниче господарство відвантажило автомобіль ЗІЛ-130 з яблуками для підприємства. Яблука були призначені для продажу робітникам підприємства. У дорозі автомобіль вийшов з ладу, через що довелося затриматися на два дні. При здачі вантажу перевізником підприємство відмовилося приймати яблука тому, що їхня якість змінилася і виключається можливість продати за передбачуваною ціною. Садівниче господарство звернулося в господарський суд із позовом на підприємство.

Які дії повинен прийняти суд для вирішення даної суперечки? Чи вправі підприємство вимагати відшкодування збитків від садівничого господарства? Відповідь обґрунтувати.

Перелік посилань

1. Демський Е. Ф. Транспортне право України: [навчальний посібник] / Е. Ф. Демський, В. К. Гіжевський, С. Е. Демський. – К.: Юрінком Інтер, 2009. – 380 с.
2. Быков А. Г., Основы автотранспортного права / А. Г. Быков, Д. И. Половинчик. – М.: Юрид. літ., 1986. – 336 с.
3. Сунцов В. В. Транспортное право Украины / Сунцов В. В. – Х.: Фирма «Консум», 1998. – 495 с.
4. Автомобильный транспорт и безопасность дорожного движения / [Н. Е. Тодоренко, Н. Н. Романенко, А. А. Карлов и др.] ; под ред. А. А. Карлова. – К.: Техника, 1988. – 176 с.
5. Правила перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0128-98>
6. Правила проїзду великогабаритних та великовагових транспортних засобів автомобільними дорогами, вулицями та залізничними переїздами [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=30-2001-%EF>
7. Ванчукевич В. Ф. Грузовые автомобильные перевозки: Учеб. пособие / В. Ф. Ванчукевич, В. Н. Седюкевич, В. С. Холупов. – Мн.: Выш. шк., 1989. – 272 с.
8. Інструкція про порядок виготовлення, зберігання, застосування єдиної первинної транспортної документації для перевезення вантажів автомобільним транспортом та обліку транспортної роботи [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0483-96>
9. Закон України «Про автомобільний транспорт» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2344-14>
10. Методичні вказівки до виконання практичних занять з дисципліни «Правове регулювання перевезень вантажів і пасажирів» (для студентів напряму підготовки 6.070101 спеціальностей «Організація перевезень і управління на транспорті (автомобільному)») [Електронний ресурс] / уклад.: А. В. Куниця, М. С. Виноградов, Н. О. Селезньова. – Горлівка: АДІ ДВНЗ «ДонНТУ», 2011. – 1 електрон. опт. диск (CD-R); 12 см. – Систем. вимоги: Pentium; 32 RAM; WINDOWS 98/2000/NT/XP; MS Word 2000. – Назва з титул. екрану.

ЕЛЕКТРОННЕ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ВИДАННЯ

Куниця Анатолій Васильович
Виноградов Микола Семенович

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ
З ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ
ВАНТАЖІВ І ПАСАЖИРІВ»
(ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ
НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ 6.070101 «ТРАНСПОРТНІ ТЕХНОЛОГІЇ
(АВТОМОБІЛЬНИЙ ТРАНСПОРТ)»
СПЕЦІАЛЬНОСТІ
«ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ І УПРАВЛІННЯ НА ТРАНСПОРТІ
(АВТОМОБІЛЬНОМУ)»)**

Підписано до випуску 2012 р. Гарнітура Times New.
Умов. друк. арк. 1,88. Зам. №

Державний вищий навчальний заклад
«Донецький національний технічний університет»
Автомобільно-дорожній інститут
84646, м. Горлівка, вул. Кірова, 51
E-mail: drukfn@rambler.ru

Редакційно-видавничий відділ

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготовників і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 2982 від 21.09.2007 р.